

що слідчий суддя стає однією з ключових фігур у кримінальному процесі, а особливо на стадії досудового розслідування. Прогресивність цього інституту полягає у тому, що відтепер усі слідчі дії, пов'язані з обмеженням прав і свобод громадян, контролюватимуться слідчим суддею [3]. Раніше слідчий виносив постанови про проведення тих самих обшуків, виїмок, про накладення арешту на кореспонденцію та ін., і ці дії не передбачали процедури оскарження та захисту від зловживань. Після прийняття нового кодексу подібні питання вирішуватимуться у судовому засіданні – за присутності усіх сторін. Особи, відповідно до яких проводитимуться ці дії, отримали право оскаржити їх. Для простого громадянина головний плюс – це відкритість, публічність процедури.

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кримінальний Процесуальний Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI.
3. За матеріалами сайту Ліга-Закон. URL: http://legal-shield.od.ua/noviy_ugolovniy_protseussualniy_kodeks_upk.html;
4. Лігостаєва Н. Новий КПК – плюси та мінуси. URL: <http://blogs.korrespondent.net/users/blog/vmusatenko/a59048>;
5. Карпюк Г. Новий КПК прискорить реформу слідства. URL: <http://www.imzak.org.ua/articles/article/id/1526>;
6. Кім Ю. Після набуття чинності новим кодексом жити громадянам стане легше, але можуть з'явитися проблеми в слідчих. *Закон і Бізнес*. URL: zib.com.Ua/ua/9199-noviy_kriminalniy_procesualniy_kodeks_ukraini_plyusi_y_minus.html.
7. В.О. Глушков, О.А. Білічак. Гарантії дотримання конституційних прав особи у провадженні негласних слідчих (розшукових) дій. *Актуальні проблеми держави і права*. Вип. № 67. 2013. С. 65-75.

Калініченко З.Д.,
канд. екон. наук, доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін ДДУВС

ІНСТИТУЦІЙНІ РЕФОРМИ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Україна є одним із лідерів серед країн, що беруть участь в ініціативі ЄС «Східне Партнерство» стосовно впровадження європейських інструментів інституційної розбудови. Орієнтиром є визначені переваги європейських інструментів інституційної розбудови, а також основні результати їх реалізації протягом останніх десяти років в Україні.

У дослідженні розглянуто актуальні питання модернізації органів державного управління в контексті реалізації політики європейської інтеграції. На засадах аналізу українських та європейських нормативно-правових актів та інших документів, кращих національних та зарубіжних практик дослідже-

но питання впровадження європейських інструментів інституційної розбудови (TWINNING, TAIEX, SIGMA та інших).

Сучасна теорія адміністративно-державного управління розглядає різні класифікації адміністративних органів. Зазвичай виділяють три категорії організацій і служб:

- 1) оперативні служби, що надають послуги безпосередньо населенню;
- 2) допоміжні служби – не мають самостійних кінцевих цілей, надають іншим службам матеріальне і нематеріальне сприяння, різні послуги;
- 3) штабні служби. На осіб, які працюють у них, покладено виконання завдань, які виникають у зв'язку з прийняттям важливих рішень [1].

Виділяють такі напрямки їх роботи, як консультування; вироблення гіпотез про вплив внутрішніх та зовнішніх факторів; підготовка проектів програм і планів заходів; контроль за результатами. На практиці іноді важко провести чітку межу, оскільки окремі підрозділи виконують завдання двох-трьох типів служб.

Американські дослідники (Дж. Роскін, Р. Корд, Боб Джонс) виділили шість основних напрямків діяльності державного адміністрування:

- 1) виконання рішень – це і є власне адміністрування. Проведення в життя законів і політики влади. Крім адміністративних обов'язків, департаменти часто створюють компанії з рекламування своєї роботи;
- 2) обслуговування, тобто ті агентства, що спеціально створюються для обслуговування населення (охоронні служби, освіта, працевлаштування);
- 3) регулювання, що потрібне для підтримання добробуту населення (інспекція з праці, екологічні служби);
- 4) ліцензійна діяльність. Уряд встановлює стандарти і мінімальні обмеження в певних областях (право на водіння автомобілем, продаж нерухомості, статус викладачів, лікарів тощо), де необхідно відповідати певним державним стандартам;
- 5) збір інформації, що здійснюється заради двох основних цілей – визначити, чи був порушений закон, і прийняти політичні рішення;
- 6) комунальне господарство [2].

Крім цих базових функцій, останнім часом з'являються нові, зокрема, експертиза (технічна допомога фахівців) і дискреційна діяльність (можливість виносити рішення, коли закони точно не описують всю процедуру діяльності бюрократії і тоді бюрократи самі приймають його в рамках обраної стратегії).

Серед багатьох державних органів правоохоронні органи мають певні юрисдикційні та організаційні відмінності. Тому в Законі України «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів» подано перелік правоохоронних органів [3].

Юрисдикцію державних правоохоронних органів становлять взаємопов'язані елементи, а саме: охорона та захист права, відновлення порушеного права, припинення або розгляд порушення права, виявлення або розслідування злочинів. За законом, до правоохоронного органу належить державний

орган, предмет діяльності якого законодавчо фіксується як його завдання або функції. Мотивація правопорушень, зокрема незнання правових норм, враховується у суворому характері реагування, але вона не може визнаватися підставою для невжиття відповідних заходів щодо припинення правопорушень. У процесі діяльності з припинення правопорушень здійснюється, як правило, правомірний вплив (реагування на умови та причини правопорушень, роз'яснення процесуальних прав та обов'язків, інформування правопорушника та його мікросередовища про наслідки правопорушення). При цьому неприпустимими є протиправні дії щодо правопорушників з боку працівників правоохоронних органів у вигляді погроз, залякувань, побоїв тощо.

Правоохоронні функції або завдання, як правило, залежать від участі того чи іншого органу в охороні (підтриманні) правопорядку. Правопорядок – об'єктивна необхідність розвитку держави і суспільства. Його забезпечення має відбуватися у межах законності. Підтримується правопорядок повсякденним додержанням, виконанням, використанням та застосуванням норм права учасниками правових відносин. Участь у таких відносинах уповноваженого органу накладає на нього важливу відповідальність. Для правоохоронного органу правопорядок вже сам по собі становить вищий рівень необхідності.

Кадри правоохоронних органів формуються, як правило, з юристів або осіб, які мають спеціальну підготовку. На замовлення правоохоронних органів щорічно влаштовується на роботу значна кількість громадян з вищою юридичною освітою. Підвищення ефективності правоохоронної діяльності багато в чому залежить від становлення сучасної системи виховної і соціально-психологічної роботи з особовим складом правоохоронних органів.

Сучасні концепції державного управління, «неоменеджеризму» повинні бути адекватні особливостям розвитку держави і суспільства. Управління знаходиться в пошуку свого місця у спільноті, спрямовуючи вибір на європейське співтовариство. Концепція «неоменеджеризму» відображає взаємодію громадянського суспільства і держави через політичні структури. Незважаючи на те, що вона підпадає під критику, все ж має суттєві можливості щодо моделювання альтернативних ринку та ієрархії моделей публічного управління та публічного адміністрування.

Таким чином, правоохоронна діяльність – це державна правомірна діяльність, що полягає у впливі на поведінку людини або групи людей з боку уповноваженої державою посадової особи шляхом охорони права, відновлення порушеного права, припинення або розгляду порушення права, його виявлення або розслідування з обов'язковим додержанням встановлених у законі процедур для цієї діяльності.

Накопичений позитивний досвід з питань упровадження згаданих інструментів інституційної розбудови, безперечно, корисний для забезпечення реформування системи державного управління в Україні з урахуванням європейських стандартів врядування. Беручи до уваги пріоритети Угоди про

асоціацію між Україною та ЄС, підготовлено пропозиції та рекомендації з питань подальшого впровадження європейських інструментів інституційної розбудови, зокрема в умовах модернізації діяльності органів державного управління в Україні та забезпечення стандартів самоврядування.

1. Офіційний сайт Представництва Європейської Комісії в Україні. URL: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm 14

2. Офіційний сайт Національного Агентства України з питань державної служби. URL: www.nads.gov.ua

3. Грицях І. А. Twinning як механізм співробітництва між державними службовцями України та Європейського Союзу. *Стратегічна панорама*. 2007. № 1. С. 114–120.

4. Досвід впровадження стандартів доброго врядування на місцевому рівні в Україні та інших європейських країнах / за ред. В. С. Куйбіди, А. Ф. Ткачука, В. В. Толкованова. Київ, 2010. 317 с.

5. Мікула Н. А., Толкованов В. В. Транскордонне співробітництво: посібник. Київ, 2011. 259 с.

6. Derzhavne upravlinnya v umovakh hlobal'noyi ta yevropeys'koyi intehratsiyi [«Governance in the global and European integration»] / Hrytsyak, I.A., Surmin, Yu.P. Kyiv, 2017.

Клемпарський М.М.,

д-р юрид. наук, доцент, професор
кафедри загальноправових дисциплін
Донецького юридичного інституту
МВС України;

Колеснік Т.В.,

д-р юрид. наук, доцент,
професор кафедри цивільноправових
дисциплін Донецького юридичного
інституту МВС України

ОСОБЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

Процес реформування правоохоронних органів, зокрема створення нового органу МВС Національної поліції та її структурних підрозділів, в умовах сьогодення не втрачає актуальності. Головна мета діяльності правоохоронних органів полягає в охороні правопорядку, захисті прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, забезпеченні громадської безпеки та боротьбі з правопорушеннями на усій території держави. Ця стратегічна мета деталізується у відповідних нормативних актах: Законі України «Про Національну поліцію», «Положенні про Національну поліцію», «Положенні про патрульну службу МВС». Окремі цілі, яких потрібно досягти для отримання головного результату діяльності, становлять зміст завдань, поставле-